

Hrvatsko-američka
zaklada
za obrazovanje
i izobrazbu

Zagreb, 30. travnja, 2010.

Ministarstvo financija Republike Hrvatske
Ivan Šuker, ministar
Katančićeva 5, 10000 Zagreb

PREDMET: Prijedlog izmjena i dopuna Pravilnika o porezu na dohodak u dijelu koji se odnosi na porezni tretman stipendija u svrhu stvaranja poticajnog okvira za dodjelu stipendija na svim razinama školovanja i studija u tuzemstvu i inozemstvu

Poštovani gospodine Šuker,

Ovom prilikom upućujem Vam prijedlog za poboljšanje pravnog okvira Republike Hrvatske kojim se uređuje porezni tretman stipendija, a koji je nedostatan jer dovodi do oporezivanja stipendija. Nadam se da ćete usvojiti ovaj prijedlog u okviru predstojećih izmjena propisa kojima se regulira porez na dohodak i time pomoći da se uklone ozbiljne prepreke u provođenju programa stipendiranja i privlačenju financijskih sredstava za iste.

Ovaj značajan prijedlog rezultat je dugotrajnih savjetovanja sa stručnjacima za porezno pravo i praksu, zakladama, međunarodnim organizacijama i drugim relevantnim dionicima civilnoga društva. Konkretno izmjene i dopune Pravilnika o porezu na dohodak koje predlažemo za usvajanje izrađene su na temelju analize iskustava organizacija koje provode programe stipendiranja, kao što je Hrvatsko-američka zaklada za obrazovanje i izobrazbu, Institut za razvoj obrazovanja, Američko veleposlanstvo u Zagrebu, Fulbright povjerenstva u inozemstvu i Zaklada Adris. Temeljno načelo prijedloga je osiguravanje transparentnosti i učinkovitog nazdora isplate i trošenja sredstava koja se priznaju kao stipendije oslobođene od poreza na dohodak. Prijedlog sadrži obrazloženje izmjena i dopuna i primjere pravilnika o poreznom tretmanu stipendija iz nekoliko europskih zemalja.

Nadamo se kako će Vaše ministarstvo, nakon što prouči ovaj prijedlog izmjena i dopuna Pravilnika o porezu na dohodak, slijediti primjer europskih zemalja i izričito ukloniti obavezu isplate poreza na dohodak na stipendije koje se isplaćuju redovitim studentima ili učenicima pod transparentnim uvjetima od strane mjerodavnih institucija.

Dopustite da Vam u nastavku ukratko iznesem izazove koji proizlaze iz trenutno važećih propisa o poreznom tretmanu stipendija te osnovne značajke i prednosti predloženog rješenja.

Sažetak trenutno važećih propisa koji uređuju porezni tretman stipendija

Od poreza su oslobođene stipendije:

- u iznosu do 1.600,00 HRK mjesečno dodijeljene učenicima i studentima za redovno školovanje na srednjim, višim i visokim školama i fakultetima,
- u iznosu do 1.600,00 HRK mjesečno dodijeljene športašima za njihovo športsko usavršavanje,
- u iznosu do 4.000,00 HRK mjesečno za studij na sveučilištima u tuzemstvu koje se dodjeljuju za izvrsna postignuća na javnim natjecanjima kojima mogu pristupiti svi pod jednakim uvjetima (samo u određenim slučajevima),
- dodijeljene studentima za redovito školovanje na višim i visokim školama i fakultetima, poslijediplomantima te poslijedoktorandima za koje su sredstva planirana u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Preradovićeve 33 / 10000 Zagreb / Hrvatska
T: +385 1 4555 151 / F: +385 1 4555 150
haz@haz.iro.hr / www.haz.iro.hr
MB: 2561727 / OIB: 04919537800
žiro-račun: 2360000-1102105409

Osnivač zaklade:
Institut za razvoj obrazovanja
www.iro.hr

Isplate stipendija do propisanog iznosa ne podliježu oporezivanju bez obzira na to je li isplatelj pravna osoba i obveznik poreza na dobit, fizička osoba koja obavlja samostalnu djelatnost (obrtnik) ili se radi o neprofitnim organizacijama.

Relevantni propisi:

- Zakon o porezu na dohodak, članak 10., točke 12., 13. i 14., NN broj 177/04 i 73/08
- Zakon o porezu na dohodak, članak 64., točke 5. i 6., NN broj 177/04 i 73/08
- Pravilnik o porezu na dohodak, članak 7. stavak 7., NN broj 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09 i 9/09
- Pravilnik o porezu na dohodak, članak 45. stavak 1., točka 3., NN broj 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09 i 9/09

Nedostaci trenutno važećih propisa koji uređuju porezni tretman stipendija

- stipendije se tretiraju kao drugi dohodak iznad oslobođenih 1.600,00 HRK mjesečno, odnosno 4.000,00 HRK u određenim slučajevima
- oporezivanje stipendija koje pokrivaju troškove školovanja i studiranja iznad trenutno propisanih neoporezivih limita stipendija smanjuje slobodna sredstva za pokriće troškova, a time i dostupnost obrazovanja
- programi stipendiranja za studij ili školovanje u inozemstvu, gdje troškovi obrazovanja znatno nadmašuju trenutno propisano oslobođenje, posebno su pogođeni poreznim opterećenjem
- rastući troškovi studiranja u tuzemstvu dovode u pitanje adekvatnost oslobođenih iznosa i u domaćem kontekstu
- oporezivanje stipendija destimulira razvoj zaklada i drugih ustanova koje bi razvijale inovativne programe stipendiranja iz sredstava privatnog sektora (tvrtke ili pojedinačni donatori)
- oporezivanje stipendija obeshrabruje donatore te time narušava razvoj filantropije u obrazovanju

Usporedba troškova studija i trenutno neoporezivog i oporezivog iznosa stipendije za studij u inozemstvu i tuzemstvu koje isplaćuje pravni subjekt registriran u Hrvatskoj

Trošak (godišnje/HRK)	HRVATSKA Sveučilište u Zagrebu Fakultet političkih znanosti Advanced Master of European Studies	S.A.D. Columbia University, New York Master of Laws (LL.M)	VELIKA BRITANIJA London School of Economics MSc Economics
Školarina	20.000,00	140.000,00	106.000,00
Stan i hrana*	$6.000,00 \cdot 12 = 72.000,00$	$10.000,00 \cdot 12 = 120.000,00$	$9.500,00 \cdot 12 = 114.000,00$
Jednokratni troškovi**	4.000,00	10.000,00	10.000,00
UKUPNO cca.	96.000,00	270.000,00	230.000,00
Neoporezivo	19.200,00	19.200,00	19.200,00
Oporezivo***	76.800,00	250.800,00	210.800,00

*Pretpostavlja se studij izvan uobičajenog mjesta prebivanja studenta. Izvor procjene troška: *United Nations, Department of Economic and Social Affairs*, mjesečni iznosi stipendija (veljača 2010). Ove tablice maksimalnih mjesečnih iznosa stipendija za životne troškove ažuriraju se mjesečno na temelju životnih troškova stipendista u zemljama članicama UN-a i služe kao smjernica u administraciji stipendija za brojne agencije UN-a kao i za druge međunarodne organizacije.

** Uključuju knjige, prijevoz do mjesta studija, troškove preseljenja; okvirna procjena

*** Udio poreza na dohodak, prireza i posebnog poreza u neto stipendiji porezni stručnjaci Zgombić i partneri procjenjuju na 44%. Primjerice, za isplatu neto stipendije od 270.000,00 HRK za jednogodišnji studij u SAD-u isplatelj stipendije mora utrošiti sredstva u iznosu od oko 390.000,00 HRK u slučaju studenta/učenika s prebivalištem u RH (boravište u Zagrebu).

Sažetak prijedloga za izmjenu i dopunu Pravilnika o porezu na dohodak

- **Postojeći propisani iznosi** i uvjeti za oslobođenje od poreza na stipendije **ne mijenjaju se**
- Dodatno se predlaže potpuno oslobođenje od poreza na stipendije čiji način dodjele i provedbe ispunjava niz uvjeta u svrhu transparentnosti i učinkovitog nadzora programa stipendiranja
- Stipendije za studij na srednjim školama ili visokim učilištima u tuzemstvu i inozemstvu koje isplaćuju strane države, međunarodne ili međuvladine organizacije čija je Republika Hrvatska članica, institucije koje dodjeljuju stipendije iz programa Europske Unije kao i ostale **organizacije koje su registrirane za kulturne i odgojno-obrazovne svrhe**, oslobađaju se od poreza ukoliko **program stipendiranja ispunjava dodatne kriterije**:
 - Stipendija se dodjeljuje redovitom učeniku ili studentu
 - Program stipendiranja ne zahtijeva određenu protučinidbu od primatelja stipendije kao uvjet dodjele stipendije (npr. zaposlenje)
 - Stipendija se dodjeljuje kroz transparentni javni natječaj
 - Primatelj stipendije koristi stipendiju u skladu s pravilima davatelja stipendije
 - Primatelj stipendije ne može biti povezan s institucijom koja dodjeljuje stipendiju
- **Dopušteni troškovi** od kojih se sastoji stipendija precizirani su: stan i hrana, školarina i ostale pristojbe, trošak povratne karte do mjesta studija, troškovi preseljenja, prijevoz u mjestu studija, knjige i zdravstveno osiguranje
- **Mehanizmi kontrole** ispravnog korištenja sredstava:
 - Školarine i pristojbe plaćaju se izravno obrazovnoj instituciji i dokazuju temeljem računa
 - Ostali troškovi koji se mogu isplatiti izravno (npr. aviokarta) također se dokazuju temeljem računa
 - Troškovi stana i hrane isplaćuju se u paušalnom mjesečnom iznosu od 30 dana pomnoženo s propisanim iznosom dnevnice u tuzemstvu odnosno inozemstvu (odnosno u zemlji u kojoj stipendist pohađa obrazovni program)
 - Trošak knjiga dokazuje se računom (do deset stručnih knjiga po semestru)
 - Troškovi preseljenja isplaćuju se jednom na početku programa i ne mogu prijeći iznos od 10 dana pomnoženo s iznosom dnevnice

Pozitivni učinci prijedloga za izmjenu i dopunu Pravilnika o porezu na dohodak

- oslobađaju se sredstva za stipendiranje više učenika ili studenata i time jača pristup obrazovanju
- postavlja se okvir za pokretanje novih programa stipendiranja koji bi pružali značajniju financijsku potporu nego što je to predviđeno trenutnim okvirom

Negativni učinci prijedloga za izmjenu i dopunu Pravilnika o porezu na dohodak

- ne očekuju se negativni financijski učinak na državni proračun jer trenutno ne postoji značajan broj programa stipendiranja čiji iznos nadilazi trenutno propisano oslobođenje od poreza

Hvala Vam na razmatranju ovog prijedloga i na Vašem radu na uklanjanju prepreka mobilnosti u obrazovanju.

S poštovanjem,

Prof.dr.sc. Ksenija Turković
Predsjednica Upravnog odbora Hrvatsko-američke zaklade za obrazovanje i izobrazbu
Prorektorica za međunarodnu i međuinstitucijsku suradnju, Sveučilište u Zagrebu

Hrvatsko-američka
zaklada
za obrazovanje
i izobrazbu

Članovi Upravnog odbora Hrvatsko-američke zaklade za obrazovanje i izobrazbu:

- Gordan Kožulj, voditelj klijenata, Madison Consulting
- Robert Post, savjetnik, Veleposlanstvo Sjedinjenih Američkih Država u Zagrebu
- Ivana Puljiz, ravnateljica, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH
- Gavin Susman, američki investitor i donator (Zamjenik predsjednika UO-a)
- Ksenija Turković, prorektorica, Sveučilište u Zagrebu (Predsjednica UO-a)
- Mladen Vedriš, predstojnik katedre za ekonomsku politiku, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu (Zamjenik predsjednika UO-a)
- Ninoslav Šćukanec, Izvršni direktor Instituta za razvoj obrazovanja (Osnivač Zaklade)

Na znanje:

- Jadranka Kosor, predsjednica Vlade Republike Hrvatske
- Ksenija Čipek, Služba za porezni sustav, načelnica Odjela za porez na dobit i dohodak, Ministarstvo financija Republike Hrvatske

Prilog:

- prijedlog i pojašnjenje izmjena i dopuna važećeg Pravilnika o porezu na dohodak pod naslovom „Prijedlog izmjena i dopuna Pravilnika o porezu na dohodak u svrhu stvaranja poticajnog okvira za dodjelu stipendija na svim razinama školovanja i studija u tuzemstvu i inozemstvu“.

Preradovićeva 33 / 10000 Zagreb / Hrvatska
T: +385 1 4555 151 / F: +385 1 4555 150
haz@haz.iro.hr / www.haz.iro.hr
MB: 2561727 / OIB: 04919537800
žiro-račun: 2360000-1102105409

Osnivač zaklade:
Institut za razvoj obrazovanja
www.iro.hr